

NORMALIZACE

POJEM

- ▶ NÁVRAT KSČ K DIKTATUŘE SOVĚTSKÉHO TYPU
  - ▶ **NE NOVÝ SYSTÉM, POUZE ZNOVUPOUŽITÍ NÁSTROJŮ 50. LET**
  - ▶ POČÍNÁJÍCÍ OKUPACÍV SRPNU 1968 A KONČÍCÍV LISTOPADU 1989
  - ▶ konec 60. let – podařilo se znovu zavést zásadní svobodu
    - SVOBODU PROJEVU
- „REFORMNÍ PROCES“ – vrchol jaro 1968
- politické špičky X demokracii, ale pro „DEMOKRATIZACI“
- SKULINKA – národ ji využil a začal mířit k demokracii jako takové

CO BUDE DÁL?

- ▶ OTEVÍRÁNÍ OBČANSKÉHO PROSTORU
  - svobodné volby?
  - soukromé podnikání?

JEDNA
SVOBODA
PLODÍ DRUHOU.

KSČ – ne jasno, kam až lze „reformismus“

nechat zajít?

- ▶ MOSKVA VŠE ANALYZUJE PŘESNĚ

OKUPACE „ARMÁDAMI VARŠAVSKÉ
SMLOUVY“

- ve skutečnosti sovětská okupace

ZPĚT NA ŘETĚZ

- ▶ k normalitě = NORMALIZACE
- ▶ PŘEDSTAVITELÉ KSČ
  - odvečeni do Moskvy
- ▶ podpis „MOSKEVSKÉHO PROTOKOLU“
  - slíbena poslušnost
  - = popření dosavadní politiky
  - ZRADA
- ▶ smlouva „O DOČASNÉM POBYTU SOVĚTSKÝCH VOJSK“
- ▶ 16. 10. 1968

http://www.moderni-dejiny.cz/PublicFiles/UserFiles/image/Methodika/08_CSR_1948-1968/800x800_TASS.jpg

DEMONSTRACE VS. PENDREK

- ▶ „PENDREKOVÝ“ ZÁKON

umožňoval tvrdě postihovat kohokoli, kdo „narušoval“ socialistický společenský řád

- ▶ PROVĚRKY V KSČ

1/3 vyloučena

- ▶ ČISTKY VE SPOLEČNOSTI = KÁDROVÁNÍ

statisíce lidí vyhozeny z práce

OBČANSKÝ (NE)VZDOR

- ▶ RYCHLÉ VYČERPÁNÍ
- ▶ REPRESÉ
- ▶ VZPOMÍNKY NA 50. LÉTA = STRACH
- ▶ POLITICKÉ SOUDNÍ PROCESY – VELKÁ PUBLICITA
- ▶ KÁDROVÁNÍ - VYDÍRÁNÍ

ŽIVÉ POCHODNĚ

- ▶ PROTEST PROTI SPOLEČENSKÉ LETARGII
- ▶ 16. ledna 1969 - JAN PALACH
- ▶ 25. února 1969 – JAN ZAJÍC
- ▶ 4. 4. 1969 – EVŽEN PLOCEK
- ▶ 8. 9. 1968 – RYSZARD SIWIEC – první živá

pochodeň ve východním

JEDINÝ SPLNĚNÝ POŽADAVEK

- ▶ 1. 1. 1969 – REPUBLIKA FEDERACÍ DVOU STÁTŮ

ZMĚNY VE VEDENÍ

- tlak Moskvy
- postupně odstraňování stoupenci reforem
- GUSTÁV HUSÁK nahrazení ALEXANDRA DUBČEKA
- 1975 odstupuje LUDVÍK SVOBODA
- OPĚT SE SPOJUJE STRANICKÁ A STÁTNICKÁ FUNKCE V JEDNÉ OSOBE

[GUSTAV HUSÁK - AUDIO](#)

ZAJIŠTĚNÍ KLIDU VE SPOLEČNOSTI

- ▶ sociální reformy
  - ▶ PŘÍDAVKY NA DĚTI
  - ▶ NOVOMANŽELSKÉ PŮJČKY
  - ▶ ZVÝŠENÍ DŮCHODŮ
  - ▶ PRACOVNÍ TÝDEN ZKRÁCEN NA 5 DNÍ
  - ▶ VÝSTAVBA PANELOVÝCH SÍDLIŠŤ
  - ▶ VÝSTAVBA DÁLNIC, METRA
  - ▶ VÝSTAVBA ATOMOVÝCH ELEKTRÁREN

- ▶ 70./80. LÉTA – HOSPODÁŘSTVÍ V NEPOHODĚ
  - ▶ NEDOSTATEK SPOTŘEBNÍHO ZBOŽÍ
  - ▶ ČERNÝ TRH

<http://www.dejepis.com/wp-content/uploads/2013/04/Milovice.jpg>

DISENT

- ▶ 1975 – Konference o spolupráci a bezpečnosti v Evropě
- ▶ ČSR SE ZAVAZUJE K DODRŽOVÁNÍ LIDSKÝCH PRÁV
- ▶ DISIDENTI
- ▶ sledování a prosazování lidských práv
- ▶ vydávání a šíření dokumentů kritizující režim
- ▶ zakázaná či nedostupná literatura
- ▶ UDRŽENÍ KONTINUITY VĚDOMÍ
BOJE ZA SVOBODU A DEMOKRACII

THE PLASTIC PEOPLE OF THE UNIVERSE

Egon Bondy's Happy Hearts Club Banned

CHARTA 77

[PŘÍBĚH ANNY M. SCHWARZOVÉ - VIDEO](#)

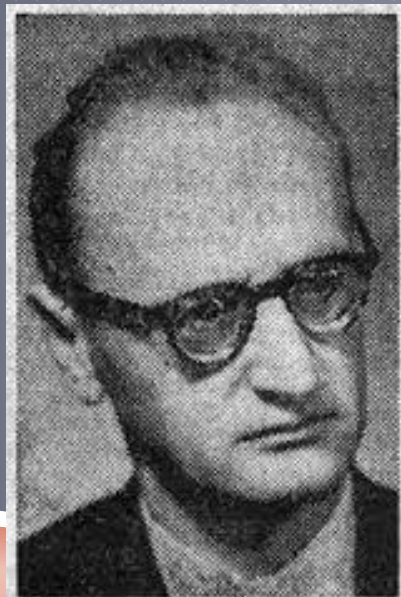
- ▶ VZNIKU PŘEDCHÁZELY soudní procesy s undergroundovými hudebníky ze skupiny The Plastic People of the Universe v roce 1976.
- ▶ SJEDNOCENÍ roztržitěné a názorově různorodé skupiny lidí– od katolíků a evangelíků přes zakázané liberálně či socialisticky smýšlející umělce a intelektuály až po představitele obrodného procesu z roku 1968
- ▶ 242 signatářů, celkově do roku 1989 1898 lidí.
- ▶ následné propagandistické kampaně a perzekuce signatářů a sympatizantů

MLUVČÍ CHARTY 77

- ▶ VÁCLAV HAVEL
- ▶ JAN PATOČKA
- ▶ JIŘÍ HÁJEK

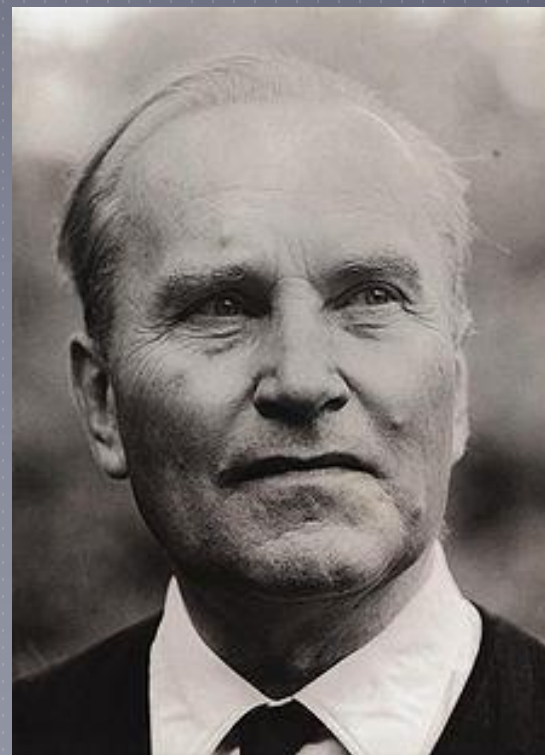

*Prof. dr. J. HÁJEK, DrSc.,
ministr zahraničních věcí*

https://www.mzv.cz/public/63/fe/74/13038_14945_hajek_oficialni_fotografie_z_Rudeho_prava_pro_web.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/11/V%C3%A1clav_Havel_cut_out.jpg/219px-V%C3%A1clav_Havel_cut_out.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/2c/Patočka_1971.jpg/225px-Patočka_1971.jpg

SAMIZDAT

- ▶ STROJOPISY NECENZUROVANÝCH DĚL
- ▶ EDICE PETLICE, EXPEDICE

SPISOVATELÉ PŘES KOPIRÁK

NESNESITELNÁ MOC ZAKÁZANÉ LITERATURY ZA ŽELEZNOU OPONOU

KAŽDODENNOST

- ▶ nehybnost, stereotyp kulturního, společenského i politického života
- ▶ stranické sjezdy, oslavy významných výročí a svátků
  - ▶ (25. únor, 1. máj, Den horníků, kladení věnců ke Dni osvobození)
- ▶ hospodářské a technologické stagnace
- ▶ důležitější než odbornost - členství ve Straně
- ▶ upadání kvality práce, rozmáhání korupce, rozkrádání majetku státních podniků
- ▶ Životní úroveň - porovnání s ostatními socialistickými zeměmi relativně vysoká. Špatné nebyly ani platy, alespoň v některých odvětvích (vojáci z povolání, příslušníci SNB, horníci, hutníci).
- ▶ Za vydělané peníze se však nedalo nic pořádného koupit

TUZEX

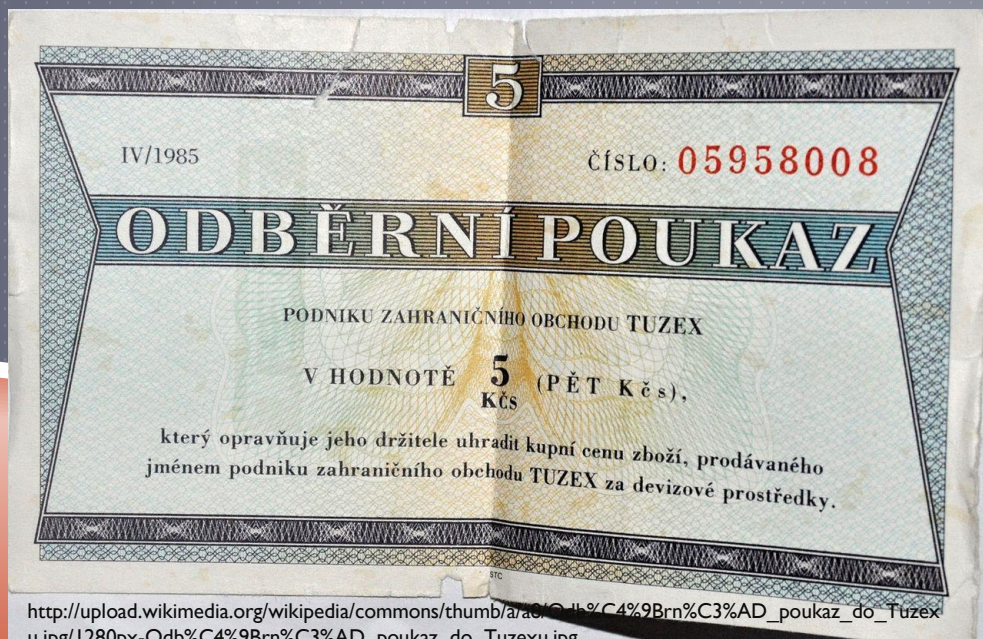
- ▶ neplatilo se korunami, ale tzv. BONY
- ▶ nedostatkového zboží v obchodech + dvojí měna (koruna a bony)

VZNIK tzv. šedé ekonomiky

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/52/Tuzex_-_logo.svg/595px-Tuzex_-_logo.svg.png

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a0/Odb%C4%Bn%C3%AD_poukaz_do_Tuzexu.jpg/1280px-Odb%C4%Bn%C3%AD_poukaz_do_Tuzexu.jpg